

11. 12. 1946 – UNICEF

Charitativních organizací najdeme dnes po celém světě mnoho, ale jedno mají společné: shromažďují finanční či jiné prostředky na dobrou věc. Jen málokteré dobročinné podniky mají delší mezinárodní historii a konají svou misi úspěšněji než **UNICEF** (původně United Nations Children's Emergency Fund, pro nás dnes už krátce: Dětský fond při OSN). Za svou činnost získal UNICEF roku 1965 dokonce Nobelovu cenu míru — vůbec poprvé v dějinách se tehdy stala nositelkou ceny organizace a nikoli jednotlivců.

Lidé, ovšemže jen někteří, měli sklon k dobročinnosti či touhu pomáhat slabším nebo znevýhodněným již od dávných dob. Pomoc druhým, charita, je doložena již ve starověkých civilizacích, slovo *filantropie* najdeme poprvé v antickém řeckém dramatu *Upoutaný Prometheus* od Aischyla, coby myšlenkový koncept se charita objevuje i ve spisech nejstarších židovských rabinů. Organizovanější a rozsáhlejší podobu začala dobročinnost nabývat s příchodem křesťanství, ostatně *miluj bližního svého* stojí v Desateru hned na druhém místě — po lásce k Bohu.

A kde se vlastně vzala ta „charita“? Slovo charita pochází z latinského *caritas*, tj. štědrá láska, odvozeného z přídavného jména *carus* - drahý, milovaný. V češtině jsme slovo „charita“ ve významu dobročinné organizace začali používat relativně nedávno (svou roli jistě sehrálo anglické *charity*). Výraz *dobročinnost* je však v češtině doložen již od 16. století - ve svém slovníku *Silva Quadrilinguis* (tj. Bohatství čtyř jazyků, konkrétně češtiny, němčiny, latiny a řečtiny) jej zachytil Daniel Adam z Veleslavína — dost možná šlo o protějšek německého *Wohltätigkeit*.

Historie organizace UNICEF sahá v porovnání s etymologií dobročinnosti do mnohem mladší doby a má kupodivu kořeny u našich blízkých sousedů, v Polsku. Respektive, myšlenku na jeho založení pojal po krizi způsobené 2. světovou válkou polský lékař Ludwig Rajchman, a to víceméně shodou okolností: zima roku 1945-46 byla velmi tuhá, svět byl vyčerpán - ekonomicky i politicky - vleklým válečným konfliktem a konalo se 56. plenární zasedání spojenecké organizace UNRRA (tj. Správa Spojených národů pro pomoc a obnovu). Právě tam Rajchman vystoupil s požadavkem na zlepšení katastrofální situace těch nejbezbrannějších: dětí a matek-vdov.

11. prosince 1946 byl na valném shromáždění vznik záchranného fondu odhlasován. Od roku 1953 je trvalou součástí OSN a používá akronym UNICEF. Zatímco zpočátku se činnost fondu soustředila víceméně na uspokojení hmotných potřeb dětí a jejich matek, např. poskytování jídla, ošacení, distribuci léků a podobně (zásilky sušeného mléka putovaly mj. i do Československa), od 70. let se strategie UNICEF začala stáčet ještě k dalšímu ožehavému problému: ochraně práv dětí. Na valném shromáždění v roce 1989 byla většinou členských států (konkrétně sto devadesáti šesti, jedinou výjimkou byly, poněkud paradoxně, Spojené státy, jež se obávaly kolize se svými federálními zákony) přijata *Úmluva o právech dítěte*, tedy právní dokument, jenž stanovuje základní občanská, ekonomická, politická, sociální a kulturní práva, o něž se soudy zmíněných zemí opírají dodnes (jde např. o právo na život, jméno, rodiče, přístup k informacím a další).

V současnosti UNICEF působí ve více než 190 zemích světa - třeba i v Papui Nové Guineji či Turkmenistánu. A také v České republice. Pod názvem Český výbor pro UNICEF u nás zahájil činnost v roce 1991 (unicef.cz). V letošním roce si tato mezinárodní humanitární organizace připomene 75. výročí od založení; že je co oslavovat můžete posoudit sami:

- díky prostředkům z UNICEF se podařilo vyléčit 5 milionů dětí z akutní podvýživy
- 48 milionů dětí v krizových oblastech získalo přístup ke vzdělání
- v roce 2019 bylo díky UNICEF očkováno 43,1 milionu dětí proti spalničkám
- UNICEF pomáhá získávat a distribuovat více než 3 miliardy vakcín pro děti, jde zhruba o 40% dětí z celého světa
- v souvislosti s epidemií COVID-19 shromáždil UNICEF téměř půl miliardy položek hygienického vybavení pro nemocné a nemocnice (roušky, jednorázové rukavice, respirátory, brýle, štíty...)
- v roce 2020 rozeslal UNICEF více než 130,000 vzdělávacích sad, tzv. "School-in-a-Box" (škola v krabici); každá sada může učiteli okamžitě pomoci se vzděláním až 40 dětí
- v souvislosti s humanitární krizí v Jemenu poskytl UNICEF zásoby a pomoc v hodnotě 107,8 mil. dolarů

Nikdo dnes jistě nepochybuje o smyslu mezilidské pomoci, solidarity či potřeby zajištění vzdělání a ochrany práv dětí. Ale teprve v okamžiku, kdy přispějete, darujete finanční obnos, zakoupíte zboží s logem UNICEF nebo se třeba na jeho činnosti budete podílet jako dobrovolník (dobrovolnice), získá Vaše podpora či dobrá vůle nějakou reálnou podobu a může mít skutečný dopad. Teprve tehdy se **dobromyslnost** přetaví ve skutečnou **dobročinnost**. V aktivní přispění dobré věci. Mezi známé osobnosti a tváře UNICEF, které tuto výzvu přijaly a aktivně se na propagaci či činnosti fondu podílely, v minulosti patřili například Richard Attenborough, Audrey Hepburnová či Liv Tylerová, ze současných celebrit můžeme zmínit zpěvačky Pink, Billie Eilish či Selenu Gomez, mezi herci se angažuje Lucy Liu či Orlando Bloom, ze sportovního odvětví jmenujme Novaka Djokovice, Davida Beckhama nebo Lionella Messiho a řadu dalších. Pro český UNICEF se ambasadory stali třeba Michal Viewegh, Jitka Čvančarová nebo Patrik Eliáš.

Pro více informací o darech a možnostech pomoci navštivte stránky www.unicef.cz.

unicef